

Resolution om den skogssamiska rätten till land och vatten

Den skogssamiska rätten till land och vatten - ett exempel på hur rasism och rasforskning fortfarande styr vardagen för många samer.

Malå sameby uppmanar Same Ätnams årsmöte till att anta denna resolution och i sin verksamhet verka för att den skogssamiska rätten till land, vatten och renskötsel, stärks och utvecklas.

Vi samer är ett folk i fyra länder. Ett folk, men det som skiljer oss åt är tyvärr många gånger större än det som förenar. Rättigheters olikheter är ett tydligt exempel på det. När Darwinismen gjorde sitt intåg och kolonialismen eskalerade i slutet av 1800-talet, drogs stora skiljemärken upp mellan olika grupper samer. Detta gjordes med rasforskning som grund, där det som uppfattades som människors nedärvda skillnader i egenskaper och beteende, fick styra.

Statens målsättning att tysta och fördriva skogsrenskötseln har i mångt och mycket lyckats. Vindelälven, som historiskt runnit rakt igenom det skogssamiska kulturlandskapet, är idag en kulturgräns mellan skogs och fjällsamiskt. Lycksele, Åsele, Sorsele och många många andra kommuner har mist så gott som allt av sin skogssamiska kultur och det går inte säga annat än att detta varit liktydigt med etniska rensningar. Nuvarande rennäringslag bygger på idéer från dessa mörka tider och ett tydligt exempel är hur skogs och fjällrenskötsel fortfarande hanteras helt olika i lagen. Både rätten och skyddet för renskötseln är ju svagt oavsett vilket område eller grupp samer som det handlar om. Men för det skogssamiska är läget mycket allvarligt.

Ordförande

Peter Rodhe

Mobil: 073-396 92 28

E-post: peter.rodhe@sameatnam.se

Vice ordförande

Lilian Mikaelsson

Mobil: 070-410 43 91

E-post: lilian.mikaelsson@sameatnam.se

Exempel på rättsliga skillnader mellan samisk mark beväxt med fjällbjörk, respektive stor fura, är:

- Skadeståndsansvaret för betesskador är två månader längre i skogen än i fjällmiljö. Detta måste tas bort i sin helhet, men innan dess åtminstone jämföras över hela renskötselområdet.
- Skogsrenskötseln får till skillnad från fjällrenskötseln, inte ta del av ersättningar för jakt och fiskeupplåtelser. Detta måste likställas över hela renskötselområdet.
- Skogsrenskötseln har inga möjligheter att avlysa områden för jakt, i syfte att minska störningar i betesron, på samma sätt som fjällrenskötseln har möjlighet till. Detta måste likställas i hela renskötselområdet.
- Fler skillnader finns, så detta ska ses som exempel. Men det som måhända är den största skillnaden är den mentala skillnaden i hur vanliga människor respekterar respektive sorts renskötsel helt olika. Det finns ingen som skulle vara arg över att mista blommor runt en stuga i fjällmiljö, till renbete. Renens närvaro är självklar och ifrågasätts inte. I skogsmiljö kan människor plantera växter för tiotusentals kronor och förvänta sig att planteringen automatiskt är fredad från renbete, med stora konflikter och dåligt psykiskt mående som följd. Här måste svenska staten gå in med en särskild informationssatsning för att lyfta fram hela den skogssamiska kulturen, som medvetet genom sekler tryckts bort, gömts och glömts, vilket enskilda individer får betala priset för.

Peder Lundberg
Ordförande
Malå sameby